

KRAJSKÝ ÚŘAD

JIHOČESKÝ KRAJ

Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Oddělení ochrany přírody, ZPF, SEA a CITES

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

KUCBX01DERHM

Naše č. j.: KUJCK 91709/2024
Sp. zn.: OZZL 67689/2024/jaha12 SO4
Vyřizuje: Mgr. Jan Havlíček, Ph.D.
Telefon: 386 720 806
E-mail: havlicek@kraj-jihocesky.cz
Datum: 25. 7. 2024

Dle rozdělovníku

Rozhodnutí

Krajský úřad – Jihočeský kraj, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví (dále jen krajský úřad), jako příslušný správní orgán podle § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) na základě žádosti Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Květná 170/8, 603 00 Brno, IČ: 68081766, ze dne 30. 5. 2024,

povoluje výjimku podle ust. § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. d) zákona: kočka divoká (*Felis silvestris*) – KO, EU.

Rozdělení podle Přílohy č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále též vyhláška): KO – kriticky ohrožený, SO – silně ohrožený, O – ohrožený. Druhy chráněné podle práva Evropské unie – EU.

Výjimka je udělena Ústavu biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Květná 170/8, 603 00 Brno, IČ: 68081766, ze zákazů stanovených v ust. § 50 odst. 2 zákona, konkrétně je rušit, chytat a poškozovat jimi užívaná sídla, v případech získaných vzorků (srst, krev atd.) pak též je držet a dopravovat, pro realizaci záměru „**monitoring a výzkum kočky divoké**“.

Počet dotčených jedinců lze odhadnout na jednotlivé exempláře za celou dobu platnosti výjimky.

Výjimka se uděluje za předpokladu respektování následujících podmínek:

- 1) Výjimka je platná od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí do 31. 12. 2029.
- 2) Výjimka se povoluje pro území Jihočeského kraje, mimo území Vojenského výcvikového prostoru Boletice, NP a CHKO Šumava, CHKO Blanský les, CHKO Třeboňsko, NPR a NPP a území spadající do působnosti Ministerstva obrany.
- 3) Povolované práce budou provádět zástupci žadatele uvedení v žádosti, tj. Mgr. Jarmila Krojerová, Ph.D. a další řádně odborné způsobilé osoby (řádně proškolení studenti, odborní zaměstnanci žadatelské instituce) pod jejím vedením.
- 4) Sběr údajů o výskytu druhů a jeho nárocích bude probíhat dle standardní metodiky. Odběr vzorků pomocí chlupových pastí, sběru trusu a dalších biologických vzorků bude probíhat v souladu s projektem pokusu schváleným pro tento projekt. Tento bude před zahájením prací předložen zdejšímu správnímu orgánu.
- 5) Odchyt a telemetrické sledování bude probíhat v souladu projektem pokusu (viz podmínku č. 4). K odchytu bude využito pouze schválené odchytové zařízení v bezvadném stavu, které bude pravidelně kontrolováno. Manipulace s jedincem bude omezena na nezbytně nutnou dobu a jedinec bude vypuštěn přímo v místě odchytu – nelze jej přemísťovat, s výjimkou případů, kdy v místě odchytu hrozí bezprostřední nebezpečí zranění či úhynu jedince. Telemetrické zařízení bude vybaveno mechanismem "drop-off".
- 6) O plánovaném termínu zahájení provádění činností povolených touto výjimkou bude každoročně informován zdejší správní orgán (havlicek@kraj-jihocesky.cz, tel.: 386 720 806), a to nejméně s týdenním předstihem, dále bude informován o jejich průběhu. Orgán ochrany přírody Krajského úřadu – Jihočeský kraj provede v průběhu platnosti výjimky minimálně jednu kontrolu provádění povolovaných činností.
- 7) Do 31. 12. v každém roce provedení povolovaných činností bude správnímu orgánu předána průběžná zpráva s přehled provedených prací a zásahů při manipulacích se zvláště chráněnými i dalšími druhy. Po

ukončení projektu bude předána závěrečná zpráva. Správní orgán bude seznámen se všemi odbornými výstupy projektu a dalšími zjištěními.

- 8) Správní orgán bude bez zbytečného odkladu informován o všech záznamech výskytu druhu kočka divoká, především pak na nových lokalitách a v případě ohrožení jedinců, populací atd. O místech jejich nálezů budou vedeny přesné záznamy, které budou předány do Nálezové databáze ochrany přírody (NDOP). Do NDOP budou taktéž vloženy všechny záznamy dalších určených druhů získané fotomonitoringem i dalšími metodami.

Odůvodnění

Z podání, které bylo doručeno zdejšímu správnímu orgánu vyplývá, že žadatel požaduje výjimku za účelem prováděním výzkumu a monitoringu chráněného druhu kočka divoká (*Felis silvestris*) na území Jihočeského kraje. Dle žadatele budou předně získávána data k reportovací povinnosti, podle Přílohy IV Směrnice o stanovištích 92/43/EHC a pro vytvoření vhodného plánu pro ochranu a management druhu. Projekt umožní získat první reálné odhady početnosti v zájmových územích, zhodnotí využívání prostředí jednotlivými jedinci a tok jedinců (tok genů) mezi chráněnými oblastmi. Rovněž bude možné vyhodnotit příbuzenské vztahy mezi jedinci a hybridizaci s kočkou domácí. Tyto znalosti jsou klíčovým předpokladem účinné ochrany druhu, přičemž dosavadní znalosti o rozšíření a populační dynamice kočky divoké jsou v ČR nesrovnatelně horší ve srovnání s jinými ohroženými druhy šelem. Důvodem je skrytý způsob života umocněný malou velikostí těla a podobností s jedinci kočky domácí s původním divokým zabarvením se kterými se navíc může křížit. V rámci výzkumu budou kombinovány následující metody: A) sběr vzorků pro genetické analýzy (chlupy z chlupových pastí, v menší míře trus), B) chlupové pastí, C) fotomonitoring pomocí fotopastí a D) telemetrické sledování jedinců kočky divoké. Posledně jmenovaná metoda bude aplikována pouze ve vybraných oblastech, přičemž jedinci budou po odchytu, v souladu schválenými legislativními a metodickými přístupy, vybaveni satelitním telemetrickým obojkem, čipem a bude jim odebrán vzorek chlupů, slin, krve a následně budou vypuštěni zpět do volné přírody. Telemetrické zařízení bude vybaveno mechanismem "drop-off", který umožní odepnutí obojku z krku zvířete po uplynutí předem stanoveného intervalu v závislosti na životnosti baterie bez nutnosti zpětného odchytu jedince.

Dle žadatele povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Dále uvedl, že výjimku požaduje v souladu s ust. § 50 odst. 2 d) zákona, tedy pro výzkumné účely. O projekt pokusu v souvislosti s těmito aktivitami bude požádáno rovněž Ministerstvo životního prostředí ČR. Požadované činnosti budou realizovány od konce roku 2024 po dobu 5 let, tedy do konce roku 2029. Výjimku požaduje žadatel na území celého kraje (úprava územní platnosti požadované výjimky oproti původně předložené žádosti byla telefonicky doplněna žadatelem dne 18. 6. 2024). Zodpovědnou osobou za žadatele je Mgr. Jarmila Krojerová, Ph.D., která je držitelem osvědčení podle § 15e odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (č. CZ01278), odchytu se dle žadatele mohou účastnit i další členové řešitelského týmu (zaměstnanci ÚBO AVČR, v.v.l.).

Dnem 31. 5. 2024, tj. doručením žádosti, bylo podle ust. § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též správní řád), zahájeno správní řízení ve věci udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů, podle ust. § 56 odst. 1 a odst. 2 zákona. Zahájení správního řízení bylo oznámeno dopisem odeslaným dne 18. 6. 2024. O zahájení správního řízení byli vyrozuměni účastníci řízení a také spolky, které uplatnily postup podle § 70 odst. 2 zákona, kterým bylo oznámeno, že se mohou ve lhůtě 8 dnů přihlásit do řízení. Dále byli účastníci řízení informováni o možnosti seznámit se s podklady a bylo jim sděleno, že správní orgán předpokládá vydání rozhodnutí po 12. 7. 2024. Dále informoval o možnosti nahlížet do podkladů rozhodnutí. Žádný z oslovených spolků se do řízení nepřihlásil, nebyla doručena žádná stanoviska, důkazy či návrhy.

Správní orgán se zabýval otázkou, zda je možné požadovanou výjimku udělit. Podle ust. § 56 odst. 1 zákona může být výjimka udělena za předpokladu, že jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody nebo v zájmu ochrany přírody. U druhů chráněných podle legislativy EU se z důvodů nutných k udělení výjimky uvedených v § 56 odst. 2 zákona na tento případ vztahuje písm. d) pro účely výzkumu a vzdělávání, opětovného osídlení určitého území populací druhů... Za jiný veřejný zájem lze v tomto případě považovat získávání nových poznatků výskytu a biologie druhu, jeho prostředí a ochraně. Na rozdíl např. od dalších druhů savců je povědomí o této problematice v případě kočky divoké zatím nedostatečné, případně neaktuální (založené na starších údajích), přestože je v zájmu ochrany přírody, aby bylo co největší. Žadatel jako instituce patří mezi špičková vědecká a vzdělávací pracoviště. Proto lze předpokládat kvalitní způsob provedení plánovaných činností, a tedy splnění deklarovaných cílů. V rámci navržených postupů a metodiky správní orgán konstatuje, že půjde převážně o neinvazivní metody, kdy vliv na jedince druhu je naprosto minimální, případně jej lze vyloučit zcela. Naopak v případě metody odchytu a telemetrického sledování jde, byť v krátkodobém měřítku, o intenzivnější zásah do biologie daného jedince. Případná rizika jsou ale minimalizována, je-li takový zákrok proveden v souladu s příslušnými právními předpisy a ověřenými metodami, jak ostatně předpokládá činit sám žadatel a jak je

stanoveno podmínkami tohoto rozhodnutí. Tento případný zásah je vyvážen získáním uceleného souboru přesných údajů, které mají vysokou hodnotu pro praktickou ochranu jedinců druhu a jeho prostředí, přičemž je nelze obstarat jinou, méně invazivní, metodou. Zásah se bude, bude-li vůbec proveden, týkat pouze jednotlivých exemplářů. Jiné uspokojivé řešení by v tomto případě znamenalo jediné záměr nerealizovat, přičemž je i v zájmu ochrany přírody, aby znalosti o biologii zvláště chráněných druhů, jejich prostředí a ochraně byly co nejrozsáhlejší. Jak je uvedeno výše, zásah do životních projevů jedinců se bude týkat, pokud vůbec, jen jednotlivých exemplářů. Pro realizaci záměru stanovil zdejší správní orgán ve výroku rozhodnutí podmínky, které minimalizují případné negativní vlivy. Vzhledem k uvedeným skutečnostem lze konstatovat, že povolovaná činnost neovlivní dosažení nebo udržení příznivého stavu jednotlivých druhů z hlediska jejich ochrany.

Správní orgán stanovil v souladu s ust. § 56 odst. 3 zákona ve výroku podmínky pro výkon povolované činnosti. Při jejich stanovení bylo přihlédnuto především k možnému vlivu na jedince a populaci druhu, pro který se vydává tato výjimka. Zároveň při určení podmínek přihlédl k nutnosti získávání nových poznatků o výskytu, biologii a ochraně dotčených druhů.

Podmínka č. 1 upravuje ve výroku rozhodnutí dobu platnosti výjimky, v souladu s podanou žádostí.

Podmínka č. 2 upravuje ve výroku rozhodnutí územní rozsah platnosti výjimky, v souladu s územní působností zdejšího správního orgánu. O povolení činnosti na jmenovaných územích musí žadatel požádat o výjimku místně příslušné orgány ochrany přírody, kterými jsou Agentura ochrany přírody a krajiny, Újezdní úřad Boletice a Správa NP a CHKO Šumava. Činnosti prováděné na hranicích a poblíž hranic jmenovaných území je taktéž vhodné oznámit a konzultovat s uvedenými orgány ochrany přírody.

Podmínka č. 3 upravuje ve výroku rozhodnutí, že povolované práce budou provádět pouze určení zástupci žadatele, nebo další osoby pod jejich vedením. Tato podmínka zajišťuje, že činností se budou účastnit pouze odborně způsobilé osoby se znalostí biologie druhu, a především s jeho bezpečnou manipulací.

Podmínky č. 4 a 5 upravují ve výroku rozhodnutí obecné principy a postupy sběru údajů, manipulace s jedinci a odběru vzorků, vč. opětovného vypouštění jedinců. Veškeré činnosti týkající se přímo manipulace s jedinci při realizaci plánovaného záměru budou prováděny vždy po co nejkratší dobu, aby nedocházelo k jejich nadměrnému rušení a stresu. Blíže je určen postup při odchytu a použití telemetrického sledování. Dodržení těchto podmínek je nezbytné pro zajištění bezpečné manipulace s jedinci, a tedy k minimalizování jejich rušení, či nebezpečí jejich jiné újmy.

V podmínkách č. 6–8 je ve výroku rozhodnutí stanovena povinnost oznámit orgánu ochrany přírody termín provádění povolených činností, respektive jej o nich průběžně informovat. Tím je umožněno správné načasování kontrol prováděných činností a zajištění splnění dalších podmínek rozhodnutí. Stanovena je také podmínka sdělování nově získaných poznatků správnímu orgánu. Tím dojde k rozšíření znalostí o problematice ochrany druhů a jejich lokalit, které může dále správní orgán využít a aplikovat (např. odvrácení nebezpečí zániku významných lokalit, plánování managementu aj.). O relevantních faunistických nálezech budou vedeny přesné záznamy (zejména počet jedinců, lokalizace nálezu atp.). Přehled bude předán v ucelené formě, předání výsledků do NDOP lze též provést pomocí aplikace BioLog či pomocí importní tabulky. Tyto údaje slouží ke kontrole rozsahu činnosti povolené touto výjimkou a zároveň rozšiřují znalosti o výskytu o jednotlivých druhů, jejich biologii, ohrožení jejich populací, a umožňují tyto informace využít přímo pro jejich ochranu.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí mohou podat účastníci řízení odvolání k Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy I, oddělení České Budějovice, a to do 15 ti dnů ode dne doručení rozhodnutí, podáním učiněným u Krajského úřadu – Jihočeský kraj, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví v Českých Budějovicích.

Ing. Zdeněk Klimeš
vedoucí odboru

Rozdělovník

Účastníci řízení:

- Ústav biologie obratlovců AV ČR, v. v. i., Květná 170/8, 603 00 Brno – DS
- Město Bavorov, náměstí Míru 1, 387 73 Bavorov – DS
- Město Bechyně, nám. T. G. Masaryka 2, 391 65 Bechyně – DS
- Město Bělčice, nám. J. Kučery 17, 38743 Bělčice – DS
- Město Blatná, tř. T. G. Masaryka 322, 388 01 Blatná – DS
- Město Borovany, Žižkovo náměstí 107, 373 12 Borovany – DS